

HUKUK MESLEĞİ

HUKUK MESLEĞİ VE MİSYON- VİZYON TARTIŞMALARINDA TARİHİ GERÇEKLİKTEN GELECEK TASAVVURUNA SÜREÇ İŞÇİLİĞİ

GİRİŞ

İnsanlar yaşadıkları dönemin tartışmalarından ve yönlendirmelerinden etkilenirler. Özellikle de yapıp ettiklerinin ve dünyayı etkileyen faktörlerin farkında olanlar, dönemsel tartışmalardan ve dünyanın yöneldiği/yöneltildiği yeni oluşumlardan daha fazla etkilenirler.

Günümüzde, küreselleşme adıyla oluşturulan dayatmalar, dini kaygıları ve dini anlayışın beslediği/belirlediği yaşam tarzını etkilemektedir. Çok dikkat çekici bu gelişmenin tarihi dayanaklarını görmezden gelmek, bugün yoğunluklu bir şekilde yaşadığımız olguyu görmezden gelmemize neden olabilir. Bu bakımdan, yaşam tarzlarımızı belirleyen önemli faktörlere değinmeden misyon ve vizyon tartışmasına girebilmenin mümkün olmadığı aşıkardır.

Dini inanışların toplumsallıktan arındırılıp bireyselleştirilerek, seçilmiş olduklarını vehmeden (en azından mesleki olarak –hukukçu, bürokrat, politikacı v.b) tipler oluşturulmakta ve tarihi süreçte yaşanan birçok olgu da es geçilerek(bir nevi tarih tekerrürü), tarihten ders çıkarılmadan, hatta benzeştirme yöntemiyle önce insanlar sekülerleştirilmekte, sonra da din Protestanlaştırılmaktadır.

İslâm dininin ve mensuplarının Protestanlaştırılma işlemi sadece ilahiyatçıları ilgilendirmiyor; kaçınılmaz olarak insanları, hakları ve görevleri konusunda bilgilendirmek isteyen toplumcu bireyleri ve toplulukları ve tabii ki hukukçuları yakından ilgilendiriyor. Bu ilgi zaman zaman misyon tartışmalarını da gündeme taşımaktadır. Zira birtakım görevleri üstlenmek durumunda olanlar, sürekli bir misyon taşıdıklarına inanmaktadırlar.

Misyon tartışmaları bireyleri sadece etik yönüyle ilgilendirmekte değil, aynı zamanda kimlik-kişilik ve işlevsellik yönüyle de ilgilendirmektedir. Bu çerçevede Hukukçular ve hukukçulardan oluşan topluluklar olarak bu tartışmanın dışında kalınamazdı. Uzunca bir zamandır başlatılmak istenen misyon tartışması nihayet hukukçularımızın gündemine gelmiştir.

Konuya ve tartışmaya katkı sağlamak amacıyla yaptığımız bu çalışmada, konunun daha iyi anlaşılması ve tartışmanın sınırlarının belirlenmesi için önce konunun işlenmesinde veri olarak aldığımız tanımlardan yola çıktık. Bu, “bir konunun anlaşılması için mutlak surette maddenin atomik yapısının çözümlenmesi gerektiği” gibi saplantısal bir gereksinimden kaynaklanmamıştır. Aksine konuyu işleyenin, konu ile ilgili kavramların içeriğini nasıl doldurduğu, dolayısıyla

konunun temel kavramlarından ve işaretlenen seçeneklerden hangi anlamıyla yararlanıldığının belirlenmesine yardımcı olmak için bu yöntem seçilmiştir.

Aslında konu başlığı gereği hukuk ve hukukçuluğun tarifi ve mahiyetinden yola çıkarak hukuk ve hukukçuluğumuzu masaya yatırmak öncelenebilirdi. Ancak özellikle hukukçuluk kavramı bir şekilde işlevselliği de içinde barındırdığından bu işlevselliği tanımlamaya ve pratize etmeye yarayan misyon ve vizyon kavramlarını önceleyerek ve açıklamalarını da yaparak, hukuk ve hukukçuluk kavramlarını irdelemeyi daha uygun bulduk. Bir başka ihtiyaç da yukarıda ifade ettiğimiz gibi, tarihi arka planı da olan ve bugün tartıştığımız konuların ana eksenini oluşturan Sekülerleştirme – Protestanlaştırma – Muhafazakârlaştırma olgusu çerçevesinde konuya yaklaşmak oldu.

Gerçekten de modernleşme ve protest yaklaşımın, kimliğimizi ve kişiliğimizi, ideallerimizi, gelecek tasavvurlarımızı, dolayısıyla işlevselliğimizi etkileyen büyük öneme haiz düşünce ve yaşam tarzı olduğunu varsayıyoruz. İdeallerimizi ve gelecek tasavvurlarımızı tartışma konusu yapmamamız gerektiğine inanıyoruz. Kendi ideallerini zamanla "mizah konusu" yapan Müslümanlar doğal olarak sonraki yıllarda Batı'nın Avrupa Birliği, liberal haklar, piyasa ekonomisi vb. gibi ütopyelerinin taşıyıcıları oldular.

Bu varsayım gereği bu çalışmada modernleşme olgusunun getirisi olan Sekülerleş(tir)me – Protestanlaş(tır)ma – Muhafazakârlaştırma kavramları üzerinde durmaya çalıştık. Ancak, her tür sapmayı ve sapkınlığı modernizme bağlamaktan öte, gerçekçi bir yaklaşımla bireysel ve toplumsal sorumluluklarımızın nedenlerini araştırmada önemli gördüğümüz diğer fitri, dini ve dünyevi sapmaları araştırmaya çalıştık. Okumalarımızda ve özellikle de fonksiyonelliğimizin belirlendiği alanda, alanımızın inceleme konusu olarak hukuk ve siyaset adamları üzerinde durduğumuzun ve yaptığımız çalışmalarda –mümkün olduğunca tepkiselliğin dışına da çıkmaya çalışarak– kendimizce doğruları ve yanlışları işaretlemeye çalıştığımızın altını çizebiliriz. İşaretlemelerimiz bizi hem mantıksal hem de tarihi gerçeklik bakımından kimilerince tutuculuk olarak vasıflandırılacak sonuçlara götürdü. Bu sonuçlar bize göre bireysel ve toplumsal sorumluluklarımızda kesinlikle misyon ve vizyon sahibi, aydın ve fonksiyonel hukukçu seçeneklerini tercihe yöneltti.

KAVRAMLAR –

- ✓ Hukuk,
- ✓ Hukukçu –
- ✓ Misyon, Vizyon

- ✓ Formasyon
- ✓ Ütopya
- ✓ Sekülerleştirme, Protestanlaştırma
- ✓ Muhafazakârlık
- ✓ Bireysellik, Toplumsallık
- ✓ Asketizm
- ✓ Pazifizm, Aktivizm
- ✓ Özgürlük
- ✓ Hukuksal Kriz,
- ✓ Hukuksal Pratik
- ✓ Yeni Oluş
- ✓ Süreç İşçiliği

HUKUK - HUKUKÇU

İnsan iki temel özelliği olan, bilgi edinme ve sosyal varlık olma özelliği sayesinde kendini ve çevresini tanır, uyum sağlar, kendini ve çevresini geliştirme ve değiştirme ihtiyacı duyar. Yaşamını devam ettirmek için araçlara muhtaçtır. Bu araçları sağlamak için de hemcinslerine muhtaçtır ve bu ihtiyaç ona toplumsallık özelliğini kazandırır. Toplumsallık, yaşamın bir düzen içinde devamı için bir gerekliliktir. Bu yüzden de toplum hayatının sürdürülmesi için insanın toplumsal özelliklerini devam ettirmesi gerekir. Yaratılmış olması nedeniyle de kendisini ve kâinatı yaratan Allah ile ilişkileri vardır.

İşte insan bu toplumsallığının gereği olarak tabiatla, diğer insanlarla ve kâinatın yaratıcısı ile olan ilişkilerinde haklı-haksız, iyi-kötü, doğru-yanlış gibi değerlendirmelerde bulunur. Değerlendirmeleri sonucunda kimi olay ve bu olaylara temel olan davranışları olumlar ve esas alır, düşünce ve yaşam sistemini bu değerlendirmeler ışığında devam ettirir; kimi değerlendirme sonuçlarını da olumsuzlukla nitelendirir, bunların yaptırma tabi tutulmasını ister.

İnsanlar maddi anlamda benzer özelliklerde yaratılmış olmalarına karşın, düşünce ve eylem planında farklı özellikler gösterirler ve farklı amaçlara yönelebilirler. Bu farklılıklar, insanların yöneldiği bazı amaçlarda, sosyal hayatta olup bitenlerin farklılığını, hatta çelişikliğini de ortaya koyar. Örneğin, adalet idesi, sosyal ihtiyaçlara ve toplumda yararlı görülebilen her olguya ayne tekabül etmeyebilir. Toplumda pratik ihtiyaçlardan kaynaklanan sorunlara bulunan çözümler, adalet idesine ters düşebilir. Dolayısıyla insanın bu ilişkileri ve sonuçlarını düzenleme ihtiyacı, bu ilişkileri biçimlendirme ve bu ilişkilere görünür ve algılanabilir bir düzen vermeyi hedefleyen normları da ortaya çıkarmıştır. Bu normlar genel itibariyle hayatı ve kâinatı yaratan

Allah'ın koyduğu kurallardan, özelde de beşerî ilişkilerden çıkarılan kurallardır. İşte ilahi veya beşerî tüm bu normlar bütününe hukuk demekteyiz.

O halde hukukun özet tarifini verirsek: “Hukuk: İnsanlar arası ilişkileri biçimlendiren, onlara görünür ve algılanabilir bir düzen veren, adalete yönlendiren normlar bütünüdür” diyebiliriz.

Bu makale, HUKUKUN YAYGINLAŞTIRILMASINA NOTLAR -1 adıyla Adalet Yayınevi'nin yayımlarından kitap olarak Nisan 2022'de yayımlanmıştır.

Adalet Yayınevi ve tüm seçkin kitapçılardan temin edilebilir.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	135
KAVRAMLAR	138
Hukuk – Hukukçu.....	138
Hukuk ve Misyon	140
Hukuk ve Vizyon	143
Ütopya	147
DÖNÜŞTÜRME PROJELERİ.....	153
Sekülerleştirme – Protestanlaştırma – Muhafazakârlaştırma	153
Muhafazakârlık ve Hukukçuluk.....	158
Tipik Muhafazakârlık Örneği: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Projesi'nde	
Muhafazakârlık ve Muhafazakârlar	162
Türk Tipi Muhafazakârlık	165
Alt Yapı Sorunu	167
İMAN–AMEL İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA SORUMLULUK	
KAVRAMLARI	168
Bireysellik – Toplumsallık – Asketizm – Pazifizm – Aktivizm	168

İletişim/Bilgi Toplumu	170
Hukuk Toplumu/Hukuk Devleti	173
Özgürlük – Hukuksal Kriz İlişkisi.....	174
Yeni ‘Oluş’.....	179
HUKUK VE İKTİDAR MÜCADELESİ	181
KAYITSIZLIK VE DERT EDİNME	182
KİŞİLİK YARILMASINA UĞRAMADAN PİYASADA OLMAK.....	184
SONUÇ YERİNE	185
Önce Alt Yapı	185